

**ЧЕТВЕРТА СЕСІЯ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
СЬОМОГО СКЛИКАННЯ**

Проект вноситься головою
Кіровоградської обласної
державної адміністрації

Р І Ш Е Н Н Я

від _____ 2016 року

№ _____

м. Кіровоград

***Про регіональну екологічну
програму "Ліси Кіровоградщини"
на 2016-2020 роки***

Відповідно до статті 43 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", статті 30 Лісового кодексу України, з метою забезпечення збалансованого розвитку лісового господарства області, спрямованого на посилення екологічних, соціальних та економічних функцій, охорону та захист лісів,

**обласна рада
ВИРІШИЛА:**

1. Затвердити регіональну екологічну програму "Ліси Кіровоградщини" на 2016-2020 роки" (далі – Програма), що додається.
2. Рекомендувати районним державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування забезпечити розроблення та затвердження відповідних місцевих програм.
3. Контроль за виконанням Програми покласти на постійну комісію обласної ради з питань житлово-комунального господарства, будівництва та використання природних ресурсів.
4. Визнати таким, що втратило чинність, рішення обласної ради від 12 травня 2010 року № 884 "Про обласну програму "Ліси Кіровоградщини" на 2010-2015 роки".

Голова обласної ради

О.ЧОРНОІВАНЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Кіровоградської

обласної ради

" ____ " _____ 2016 року № ____

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОЛОГІЧНА ПРОГРАМА

"Ліси Кіровоградщини" на 2016-2020 роки

Вступ

Регіональна екологічна програма "Ліси Кіровоградщини" на 2016-2020 роки (далі - Програма) розроблена відповідно до:

Стратегії розвитку Кіровоградської області на період до 2020 року (рішення обласної ради від 27 березня 2015 року № 716);

Плану заходів на 2015 – 2017 роки із реалізації Стратегії розвитку Кіровоградської області на період до 2020 року (рішення обласної ради від 29 вересня 2015 року № 787).

I. Мета Програми

Програма передбачає розвиток лісового господарства області, в тому числі збільшення лісистості області за рахунок територій, що внаслідок деградації землі вже не можуть використовуватися для сільськогосподарських робіт.

Метою цієї Програми є визначення основних напрямів збалансованого розвитку лісового господарства області, спрямованих на посилення екологічних, соціальних та економічних функцій, охорону і захист лісів.

II. Визначення проблеми, на розв'язання якої

спрямована Програми

Програма спрямована на охорону навколишнього природного середовища, подолання основних дестабілізуючих факторів екологічної ситуації, в тому числі ерозії ґрунтів та виснаження річок.

Ліс має значний вплив на клімат, виключно позитивного напрямку. Науковими дослідженнями доведено, що під наметом лісу забрудненість повітря у сотні разів менша, ніж у місті (до 500 разів). Один гектар лісу у віці стиглості (80 і більше років) за рік може поглинути близько 1 тонни шкідливих

газів, очистити 18 млн. куб. м повітря. Один гектар хвойного лісу відфільтрує 30-35 тонн пилу в рік, листяного – 50-70 тонн.

Щороку ліси виділяють мільярди тонн кисню, що є продуктом їхньої життєдіяльності. Найбільше кисню виділяють середньовікові насадження (вік – 40-70 років) від 5 до 10 тонн на один гектар залежно від породи.

Ліс здатний вирішувати ще одну загрозливу для людства проблему – поглинання вуглецю. Один гектар лісу залежно від порід поглинає в середньому 8-10 кг вуглецю на годину. Лісові насадження істотно компенсують вплив негативних факторів міського середовища.

Ліс позитивно впливає також на стан ґрунтів, збагачуючи їх органічними речовинами, гумусом. Винятковий вплив мають лісові насадження на гідрологічний режим і на кругообіг води в природі.

Величезна корисна властивість лісу полягає в тому, що він перетворює шкідливий, руйнівний поверхневий водостік у безпечний підземний стік. Найбільше затримують поверхневий водостік лісові насадження, розміщені на схилах (до 100%).

Ліси в ярах і балках степової і лісостепової зони укріплюють схили, послаблюють поверхневий водостік і тим самим стримують ерозійні процеси, оберігають землю від перегрівання сонцем, зменшують швидкість вітру, змінюють мікроклімат, сприяють підвищенню вологості повітря, регулюють розподіл снігу, зменшують промерзання ґрунту. На полях, захищених лісом, рівень урожайності завжди вищий, ніж на незахищених.

Всі ці фактори мають виняткове значення для Кіровоградської області, оскільки дві третини її території знаходяться у степовій зоні, де середньорічна кількість опадів становить лише 400-430 мм, великі амплітуди крайніх температур, висока фізіологічна сухість повітря, проявляються інші негативні фактори. Масове розорювання степів викликало прогресуючі процеси водної і вітрової ерозії.

Роботу щодо нарощування обсягів захисного лісорозведення, яка стримується відсутністю фінансування з державного бюджету та довготривалими процедурами передачі земель під заліснення, необхідно продовжувати за будь-яких умов, тому що тільки ліс зможе поліпшити складну екологічну ситуацію нашого степового регіону.

III. Шляхи і способи розв'язання проблеми

Розв'язати проблему можливо шляхом забезпечення:

ведення лісового господарства з використанням позитивного вітчизняного та міжнародного досвіду;

здійснення лісогосподарських заходів з урахуванням регіональних еколого-економічних та соціальних особливостей, створення та вирощування стійких до екстремальних природних умов лісових біогеоценозів;

запровадження природозберігаючого комплексного використання лісових ресурсів з урахуванням їх ландшафтного і водорегулюючого значення;

збільшення площі лісів шляхом виконання робіт з лісорозведення;

збереження біорізноманіття лісів;

розвитку лісової інфраструктури;

проведення моніторингу стану лісів;

створення конкурентних засад надання послуг у лісовому господарстві;

поліпшення кадрового забезпечення лісового господарства області;

охорони лісів від незаконних порубок та пожеж, захист від шкідників і хвороб;

ліквідації наслідків стихійного лиха і лісових пожеж, боротьби із шкідниками лісу;

розвитку рекреаційної та туристичної інфраструктури;

екологічного виховання населення, провадження еколого-просвітницької діяльності, інформування громадськості про стан лісового господарства.

Прогнозні обсяги та джерела фінансування Програми наведені у додатку 2.

IV. Завдання і заходи

Завдання і заходи з виконання Програми, визначені у додатку 1, спрямовані на забезпечення ефективної охорони, належного захисту, раціонального використання та відтворення лісів, ведення лісового господарства на засадах сталого розвитку з урахуванням природних, економічних і лісорослинних умов, породного складу лісів та їх цільового призначення, збільшення площі лісів та створення умов для досягнення оптимальних показників рівня лісистості.

Основними завданнями Програми є:

підвищення рівня лісистості;

нарощування ресурсного та екологічного потенціалу лісів, забезпечення ведення лісового господарства на засадах сталого розвитку;

підвищення стійкості лісових екосистем, забезпечення охорони і захисту лісу;

відтворення, охорона і раціональне використання мисливської фауни;

раціональне використання лісових ресурсів;

збереження біологічного різноманіття лісових екосистем;

підвищення ефективності управління лісами;

поліпшення кадрового забезпечення лісового господарства;

проведення моніторингу стану лісів.

Виконання завдань Програми забезпечується такими заходами:

створення захисних лісових насаджень на еродованих землях (додаток 4);

оформлення правовстановлюючих документів на право постійного користування землями для лісорозведення;

створення лісових культур, сприяння природному поновленню лісів;

виросування садивного матеріалу, створення і утримання селекційних комплексів, плантацій, розсадників;

проведення рубок формування і оздоровлення лісів;

придбання і оновлення парку лісгосподарської техніки і знарядь;

будівництво об'єктів лісгосподарського призначення;

проведення заходів з виявлення запасів природних рослинних ресурсів, затрати на їх охорону і відтворення;

забезпечення охорони лісів від пожеж, утримання відомчої пожежної охорони, гасіння лісових пожеж, протипожежне облаштування лісів придбання пожежних автомобілів та іншої пожежної техніки, засобів пожежогасіння та зв'язку;

заліснення деградованих, малопродуктивних, техногенно забруднених земель (додаток 5);

здійснення лісозахисних заходів, придбання препаратів та проведення винищувальних робіт в осередках шкідників і хвороб;

ведення мисливського господарства, здійснення державного контролю у галузі мисливського господарства та полювання, охорона, використання і відтворення мисливської фауни, збереження та поліпшення стану мисливських угідь;

упорядкування мисливських угідь та розроблення перспективних планів ведення мисливського господарства;

заготівля ліквідної деревини під час проведення рубок головного користування;

забезпечення капітального ремонту та реконструкції доріг лісогосподарського призначення;

заготівля другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних користувань

проведення безперервного лісовпорядкування;

виращування садивного матеріалу для озеленення населених пунктів (додаток 6);

установлення в натурі меж об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення;

забезпечення розвитку рекреаційної та туристичної інфраструктури;

підвищення кваліфікації працівників та спеціалістів у галузі лісового господарства;

забезпечення екологічного виховання підростаючого покоління.

V. Очікувані результати, ефективність Програми

Виконання Програми дасть змогу:

поліпшити стан та якісний склад лісів, посилити їх екологічні функції та підвищити продуктивність;

створити умови для досягнення оптимальних показників рівня лісистості області;

забезпечити соціальний захист працівників галузі лісового господарства;

забезпечити ведення лісового господарства на засадах сталого розвитку;

зменшити загрозу деградації земель.

Очікувані результати виконання Програми наведені у додатку 3.

VI. Обсяги та джерела фінансування

Орієнтовний обсяг коштів, необхідних для виконання Програми, становить 562,50 млн. грн.

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів державного, обласного (обласного фонду охорони навколишнього природного середовища), інших місцевих бюджетів, інших джерел (власних коштів підприємств, установ, організацій лісового господарства, інших коштів, не заборонених чинним законодавством).

VII. Контроль за виконанням Програми

Контроль за виконанням Програми здійснюється постійною комісією обласної ради з питань житлово-комунального господарства, будівництва та використання природних ресурсів та департаментом економічного розвитку і торгівлі обласної державної адміністрації.

Основними формами контролю за реалізацією заходів та виконанням показників Програми є:

розпорядження голови облдержадміністрації;

щоквартальна звітність Кіровоградського обласного управління лісового та мисливського господарства про стан виконання заходів, визначених Програмою;

обговорення стану та проблем реалізації Програми на засіданнях колегії облдержадміністрації, засіданнях постійної комісії обласної ради з питань житлово-комунального господарства, будівництва та використання природних ресурсів, сесіях обласної ради, засіданнях колегії обласного управління лісового та мисливського господарства; засіданнях технічних рад державних лісогосподарських підприємства області сфери управління Державного агентства лісових ресурсів України;

проведення моніторингу і аналізу повноти та якості виконання заходів Програми;

залучення засобів масової інформації для висвітлення ходу реалізації Програми.

Організаційне супроводження Програми здійснює обласне управління лісового та мисливського господарства.

ПАСПОРТ

регіональної екологічної програми "Ліси Кіровоградщини" на 2016 -2020 роки"

1.	Програма затверджена: рішенням обласної ради від _____ 2016 року № _____	
2.	Ініціатор розроблення програми	Кіровоградське обласне управління лісового та мисливського господарства
3.	Дата, номер і назва документа	Рішення Кіровоградської обласної ради від _____ 2016 року № _____
4.	Розробник програми	Кіровоградське обласне управління лісового та мисливського господарства
5.	Співрозробники програми	Департамент екології та природних ресурсів Кіровоградської облдержадміністрації
6.	Відповідальний виконавець програми	Кіровоградське обласне управління лісового та мисливського господарства
7.	Учасники програми	Департамент екології та природних ресурсів Кіровоградської облдержадміністрації; районні державні адміністрації; органи місцевого самоврядування; державні лісогосподарські підприємства
8.	Термін реалізації програми	2016 – 2020 роки
9	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні програми (для комплексних програм)	
10	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, усього, _____ млн. грн., у тому числі:	562,50
	Державний бюджет	21,32
	Місцеві бюджети	17,93
11.	Інші джерела	523,25

Начальник Кіровоградського
обласного управління лісового та
мисливського господарства

Н.О.Ревенко

Додаток 2
до Програми
(розділ III)

Прогнозні обсяги та джерела фінансування

Джерела фінансування	Прогнозний обсяг фінансування, млн. грн.	У тому числі за роками				
		2016	2017	2018	2019	2020
Державний бюджет, усього:	21,32	3,92	4,15	4,20	4,50	4,55
Місцеві бюджети	17,93	2,31	3,32	3,55	4,25	4,50
Інші джерела (власні кошти підприємств, установ, організацій лісового господарства, інші кошти не заборонені законодавством)	523,25	99,04	101,53	104,12	107,32	111,24
Усього	562,50	105,27	109,00	111,87	116,07	120,29

Примітка: обсяг видатків обласного бюджету в установленому порядку визначається щороку під час затвердження показників обласного бюджету на відповідний рік та внесення змін до них, виходячи з ресурсних можливостей бюджету

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
виконання регіональної екологічної програми «Ліси Кіровоградщини» на 2016 – 2020 роки

№ з/п	Найменування завдання	Найменування показників виконання завдання	Одиниця виміру	Значення показників					
				усього	у тому числі за роками:				
					2016	2017	2018	2019	2020
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГІЧНІ									
1.	Підвищення рівня лісистості	Площа лісорозведення	тис. гектарів	1.55	0.25	0.3	0.32	0.33	0.35
2.	Нарощування ресурсного та екологічного потенціалу лісів, забезпечення ведення лісового господарства на засадах сталого розвитку	Площа відновлення лісів	тис. гектарів	2.5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
		Площа лісів, на якій проведені рубки формування і оздоровлення лісів	тис. гектарів	15	3	3	3	3	3
		Обсяг загального запасу заготовленої під час проведення рубок формування і оздоровлення лісів деревини	тис. куб. метрів	800	160	160	160	160	160
3.	Підвищення стійкості лісових екосистем, забезпечення охорони і	Протяжність створених протипожежних розривів, мінералізованих смуг, що	тис. кілометрів	15	3	3	3	3	3

	захисту лісів	доглядаються							
		Площа, на якій проведені лісозахисні заходи	тис. гектарів	10	2	2	2	2	2

Продовження додатка 3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4.	Відтворення, охорона і раціональне використання мисливської фауни	Обсяг середніх витрат на 1 тис. гектарів мисливських угідь, пов'язаних з охороною і відтворенням мисливських тварин	гривень		500	500	500	500	500
		Кількість диких копитних тварин у мисливських угіддях	тис. голів		0,94	0,94	0,94	0,94	0,94
5.	Підвищення ефективності управління лісовим господарством	Площа, на якій проведене безперервне лісовпорядкування	тис. гектарів		127	127	128	128	128
ЕКОНОМІЧНІ									
6.	Раціональне використання лісових ресурсів	Обсяг заготовленої під час проведення рубок головного користування ліквідної деревини	тис. куб. метрів	215	43	43	43	43	43
		Протяжність збудованих, реконструйованих і відновлених доріг лісогосподарського призначення	кілометрів	37	6	7	7	8	9

Додаток 4
до Програми
(розділ IV)

ОБСЯГИ
створення захисних лісових насаджень на еродованих землях
гектари

№ з/п	Район	Усього	у тому числі за роками				
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Бобринецький	167	27	30	30	40	40
2	Вільшанський	50	0	20	10	10	10
3	Гайворонський	0	0	0	0	0	0
4	Голованівський	50	10	10	10	10	10
5	Добровеличківський	0	0	0	0	0	0
6	Долинський	60	0	20	40	0	0
7	Знам'янський	87	20	23	7	0	37
8	Кіровоградський	100	15	20	25	20	20
9	Компаніївський	150	5	40	25	40	40
10	Маловисківський	0	0	0	0	0	0
11	Новгородківський	130	40	20	30	20	20
12	Новоархангельський	90	15	20	15	20	20
13	Новомиргородський	15	5	5	5	0	0
14	Новоукраїнський	0	0	0	0	0	0
15	Олександрівський	86	10	10	23	32	15
16	Олександрійський	0	0	0	0	0	0
17	Онуфріївський	200	20	30	50	50	50
18	Петрівський	170	30	30	30	40	40
19	Світловодський	96	16	20	20	20	20
20	Ульяновський	0	0	0	0	0	0
21	Устинівський	123	43	20	0	30	30
	Усього	1578	256	318	320	332	352

Додаток 5
до Програми

ОБСЯГИ

**деградованих, малопродуктивних, техногенно забруднених земель,
які підлягають залісненню державними лісогосподарськими підприємствами**

гектари

№ з/п	Район	Усього	у тому числі за роками				
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Бобринецький	223	223	193	153	123	93
2	Вільшанський	50	50	40	20	10	10
3	Гайворонський	0	0	0	0	0	0
4	Голованівський	50	50	40	30	20	10
5	Добровеличківський	10	10	10	10	5	5
6	Долинський	180	180	160	120	120	120
7	Знам'янський	87	67	44	37	37	37
8	Кіровоградський	100	85	65	45	25	20
9	Компаніївський	150	145	105	80	40	40
10	Маловисківський	0	0	0	0	0	0
11	Новгородківський	141	101	81	51	31	20
12	Новоархангельський	90	75	55	40	20	20
13	Новомиргородський	15	15	10	5	0	0
14	Новоукраїнський	16	16	16	16	16	16
15	Олександрівський	86	86	76	66	43	11
16	Олександрійський	0	0	0	0	0	0
17	Онуфріївський	250	230	200	150	100	50
18	Петрівський	229	229	199	169	139	109
19	Світловодський	96	96	86	66	46	26
20	Ульяновський	0	0	0	0	0	0
21	Устинівський	701	701	681	681	641	601
	Усього	2474	2359	2061	1739	1416	1188

Додаток 6
до Програми

ОБСЯГИ
виращування лісогосподарськими підприємствами області
садивного матеріалу для озеленення населених пунктів

тис.шт

№ з/п	Район	Усього	у тому числа за роками				
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Бобринецький	25	4	4	5	6	6
2	Вільшанський	22	4	4	4	5	5
3	Гайворонський	25	5	5	5	5	5
4	Голованівський	40	8	8	8	8	8
5	Добровеличківський	7	1	1	1	2	2
6	Долинський	70	10	12	14	16	18
7	Знам'янський	210	40	40	40	40	50
8	Кіровоградський	10	1.5	1.5	2.0	2.5	2.5
9	Компаніївський	10	1.5	1.5	2.0	2.5	2.5
10	Маловисківський	30	6	6	6	6	6
11	Новгородківський	4	0	0	0	2	2
12	Новоархангельський	15	3	3	3	3	3
13	Новомиргородський	20	4	4	4	4	4
14	Новоукраїнський	15	3	3	3	3	3
15	Олександрівський	75	15	15	15	15	15
16	Олександрійський	10	2	2	2	2	2
17	Онуфріївський	20	4	4	4	4	4
18	Петрівський	0	0	0	0	0	0
19	Світловодський	5	1	1	1	1	1
20	Ульяновський	22	4	4	4	5	5
21	Устинівський	20	2	4	4	5	5
	Усього	655	119	123	127	137	149